

NA POMOC VOJENSKOVĚDECKÉ PRÁCI

POZNATKY Z VOJENSKOVĚDECKÉ KONFERENCE VTA AZ

Vojenská technická akademie Antonína Zápotockého uspořádala vojenskovoědeckou konferenci na tema »Příprava a vedení obranné operace s vyřešením nových forem organisace taktické hloubky obrany, s řešením účinnější protivzdušné obrany a ochrany proti zbraním hromadného ničení, s řešením boje v noci a maskováním«.

Pro jednání byly stanoveny tyto cíle:

1. rozebrat, ujasnit a dát konkrétní návrhy na řešení nejdůležitějších otázek organisace obrany vševojskové armády, především její taktické hloubky, a to jak s hlediska vševojskového, tak i s hlediska použití druhů vojsk a jejich prostředků;

2. řešit a dát konkrétní návrhy na organisaci účinnější protivzdušné obrany a ochrany proti zbraním hromadného ničení v obranném boji a operaci;

3. ujasnit otázky vedení a zabezpečení ochranného boje a operace v noci i otázky maskování přípravy obrany a vedení obranného boje proti všem nepřátelským prostředkům průzkumu;

4. vyhodnotit současný stav některých druhů bojové techniky naší čs. lidové armády s hlediska potřeb soudobého obranného boje a operace a navrhnout zavedení a způsoby využití nové moderní bojové techniky.

Význam, aktuálnost a důležitost řešeného tematu byl potvrzen velkým počtem účastníků. Diskusní příspěvek soudruha ministra ve vševojskové sekci, v němž přednesl nové názory na řešení obrany, stal se základem jednání ve všech sekcích konference. Vzhledem k tomu, že jednotlivé sekce dospěly ve svém jednání ke konkrétním a velmi závažným závěrům, jež mohou být významnou pomocí velitelskému sboru naší lidové armády při dalším studiu a rozvíjení otázek soudobé obrany, seznámím čtenáře Vojenské mysli s nejdůležitějšími z nich:

1. Organisace pásma obrany armády, především její taktické hloubky

a) Za taktickou hloubku obrany je nutno považovat celou hloubku prvního a druhého pásma obrany. Při určování obranného úsilí armády na první nebo druhé pásmo obrany je nutno kromě dosud známých činitelů (konkrétní situace, úkol a prostředky armády, terén, možnosti nepřitele) v daleko větší míře přihlížet k tomu, který způsob organisace obrany zajistí vojskům armády maximální ochranu před zbraněmi hromadného ničení nepřitele.

Při zkoumání otázek ochrany vojsk před zbraněmi hromadného ničení se dospělo k závěru, že není možno se současnými ženijními stroji při neustále se zkracujících lhůtách na přípravu obrany jít cestou rozmnožo-

vání a zesilování ženijních objektů, nýbrž je třeba vojska v obraně více rozptýlovat, poskytovat nepříteli menší cíle pro jeho zbraně hromadného ničení. Při tom hlavní rys naší obrany, souvislý zákopový systém, ponechat. Prakticky to znamená, že bude třeba pásma obrany budovat z většího počtu mělkých obranných postavení skládajících se ze dvou zákopů vzdálených od sebe 200 až 300 m. Obranná postavení budovat na vzdálenost od sebe 2 až 4 km. Z toho také vyplývá, že základním prvkem rozložení sil v obraně bude rotní rajón obsazený zesilenou střeleckou nebo motorisovanou rotou. Dosavadní praporeční rajóny obrany jednak svými rozměry a kruhovým tvarem skýtaly pro zbraně hromadného ničení nepříteli velké a tvarem vhodné cíle a jako důkaz výhodnosti nově navrhovaného uspořádání obrany je možno uvést, že by k vyřazení stejného množství sil a prostředků při nově navrhovaném uspořádání obrany, jež mohlo být vyřazeno jednou atomovou pumou, shozenou na praporeční rajón obrany s epicentrem ve středu rajónu, bylo potřeba tří pum.

Aby však bylo nového uspořádání obrany využito ve všech směrech, je nutno v uvedených mělkých obranných postaveních umísťovat i veškerou bojovou techniku (dělostřelectvo, tanky a p.) i ostatní významné objekty, jako VS, VPS a p.

Nově navrhovaným uspořádáním obrany značně narůstá hloubka obrany pluku, která bude zahrnovat čtyři obranná postavení, divise, která bude zahrnovat šest až osm obranných postavení, to znamená celkovou hloubku 16 až 18 km. S hlediska utajení vlastní obranné sestavy bude výhodné dosáhnout neznatelného přechodu prvního pásma obrany do druhého, v nutném případě i organisováním mezilehlého obranného postavení mezi prvním a druhým pásmem obrany.

Při současné organisaci svazků je možno uvažovat vzhledem k mohutné protitankové palebné síle mechanisovaných divisí a k jejich vysoké odolnosti proti zbraním hromadného ničení o jejich zasazování na hlavním směru armády i do prvního sledu, je-li zajištěn ostatními svazky armády rychlý a účinný manévr druhým (třetím) sledem armády především armádní protiúder.

Při řešení protitankové obrany byl vyvozen závěr, že je nutno k jejímu zabezpečení v prvním pásmu obrany využívat hlavně tanků a na prvním a druhém postavení bezzákluzových kanonů a tarasnic, především vzhledem k jejich snazšímu maskování i ochraně proti nepřátelským zbraním hromadného ničení. Dosavadní počty bezzákluzových kanonů a tarasnic u útvarů a svazků nestačí, je třeba jejich počty podstatně zvýšit. Dosavadní organisování statických protitankových rajónů na všech stupních rovněž nevyhovuje pro jejich snadné vyřazení nepřátelskými zbraněmi hromadného ničení a je třeba se zaměřit především na přípravu zvýšeného počtu čar rozvinutí pro dělostřelecké protitankové zálohy všech stupňů. Z toho důvodu organisovat větší počet dělostřeleckých protitankových záloh u svazků i armády.

b) Při řešení otázek dělostřeleckého zabezpečení obranné operace bude možno divise na prvním pásmu obrany posilovat dělostřelectvem jen v nejnútnejší míře. Manévr dělostřelectva z hloubky k jejich podpoře neuskutečňovat, nýbrž použít k tomu účelu jen části dělostřelectva divisí určených k obraně druhého pásma obrany z dočasných palebných postavení. Armádní dělostřelecké skupiny použít vždy celé až

do ztráty postavení praporů prvního sledu. Při nově navrhované organizaci obrany předvídat a plánovat široký rokádní manévř dělostřelectvem, a to jak uvnitř svazků, tak i mezi sousedy, jakož i manévř dozadu.

c) **Letecké zabezpečení** soudobé obranné operace vševojskové armády je do značné míry závislé na tom, podaří-li se letectvu obránce nedopustit vybojování nadvlády ve vzduchu nepřitelem. Včasným a soustředěným úderem zbraněmi hromadného ničení je letectvo obránce s to nejen vyrovnat početní převahu letectva nepřítele, ale i získat výhodný poměr sil.

Frontové letectvo musí zaměřit svoje úsilí proti cílům, jež jsou v jeho dosahu a odpovídají jeho možnostem, především proti nepřátelským radiolokačním stanicím, spojovacím uzlům, velitelským stanovištím, rušicím stanicím a hlavním letišť taktického letectva. Nejvýhodnější způsob provedení je předstihující úder s následujícím přistáním na jiných letištích, než s kterých byl vzlet proveden. K zachování bojové síly letectva je nezbytné je rozmisťovat do větší hloubky a šířky. K splnění zvýšených úkolů vzdušného průzkumu bylo leteckou sekcí navrženo organisovat u letecké armády dva průzkumné letecké pluky s letouny stíhacího typu a dva průzkumné letecké pluky s letouny bombardovacího typu. Pro materiální zabezpečení činnosti letectva zvýšit množství materiálních prostředků na letištích a rozptylovat je jak v prostorech letišť v činnosti, tak i letišť záložních. Organisovat pohyblivé pohotovostní zálohy materiálu u letecké armády i u letecké divise. K plynulému zásobování leteckými pohonnými hmotami zřizovat k nejdůležitějším letištím a skládům dálkové potrubí a kromě toho v týlu letecké armády mít k dispozici cisternové letouny a cisternové vrtulníky. Na letištích mít v dostatečném množství lehké nádrže typu silon — guma.

K vyřešení velmi závažné otázky obnovy bojeschopnosti leteckých útvarů a svazků napadených atomovým úderem uskutečnit u velitelství letectva samostatnou konferenci za převážné účasti pracovníků letecké inženýrské složky a týlu.

d) S hlediska zabezpečení nejúspěšnějšího ženíjního vybudování taktické hloubky obrany je nutno usilovat vždy, když je to možné, o zřizování zabezpečovacího pásma nebo předsunutého postavení, aby bylo možno plně využít současné ženíjní techniky k budování plné hloubky prvního pásma obrany. Nově navrhovaný systém obrany se zvětšeným počtem mělčích postavení zvýší rozsah zákopové sítě proti do-savadnímu o 50%, což bude mít vliv i na potřebu zákopových strojů.

Vzhledem k reálným možnostem jednotek budujících obranu a soudobých ženíjních strojů navrhla ženíjní sekce, aby ustanovení našich předpisů bylo upraveno takto:

— na prvním postavení budovaném v dotyku s nepřítelem nebude souvislých zákopů ani v 2. pořadí obranných prací,

— budování pohotovostních úkrytů přesunout do druhého a protiatomových a protichemických úkrytů do třetího pořadí obranných prací.

Pro opevňovací práce využívat umělých hmot a chemického zpevňování zemin. Kromě toho doporučila urychlený vývoj opevňovacích konstrukcí z lehkého materiálu a urychlené přezkoušení navržených konstrukcí.

e) Při řešení otázek organizace spojení bude nutno vzhledem k očekávanému značnému narušení systému spojení obránce nepřátelskými údery zbraněmi hromadného ničení a při náhlých změnách situace nahradit dosavadní soustavu spojení po směrech široce rozvětvenou sítí s větším množstvím spojovacích a propojovacích uzlů, jež zajistí oklikové spojení všemi druhy technických pojítek. Propojovacím uzlem je rozuměno středisko technického propojování spojovacích cest, zajišťující komplexní využití všech pojítek. Při projednávání otázky zabezpečení nepřetržitého spojení v průběhu obranné operace bylo usouzeno, že jedním z hlavních způsobů, jak toho dosáhnout, je komplexní využití všech druhů technických pojítek. I když je zčásti vyřešen problém vzájemného navazování telefonních linkových a směrových pojítek, není dosud dořešena otázka odbočování a větvení směrových několikakanálových spojů. Rovněž je třeba urychleně řešit komplexní využití telefonních a dálhopisných pojítek a vzájemné navazování radiových sítí na sítě směrové a linkové a obráceně. Problém komplexního využití technických pojítek byl označen za velmi vážný a bylo usneseno vytvořit k zajištění dalšího cílevědomého studia a rozvíjení znalostí o problému zvláštní pracovní komisi. Tato komise bude mít za úkol studovat problém s hlediska současných pojítek se zřetelem k perspektivám dalšího jejich vývoje a výsledky své práce předá vojskům k praktickému vyzkoušení a zveřejní v odborném vojenském tisku.

Při řešení otázek použití televise v polních podmínkách byly zhodnoceny dosavadní zkušenosti a stav studií o použití televise pro boj a doporučeno, aby k zajištění dalšího rozvoje uvedeného problému uspořádala spojovací fakulta koncem tohoto roku speciální konferenci, která by se zabývala výhradně uvedenou otázkou.

f) Diskuse o otázkách chemického zabezpečení obranné operace přinesla tyto konkrétní závěry. V operačním oddělení štábu vševojskové armády je nutno vytvořit skupinu pro použití zbraní hromadného ničení a pro organizaci ochrany proti nim, která bude mít za úkol podávat návrhy na jejich použití, zhodnocovat i plánovat jejich použití. V otázce použití těžkých ohňometů v obraně dospěla chemická sekce k závěru, že jejich nejvhodnější využití bude jako dosud v DPTZ a k ochraně mezer mezi rotními rajóny obrany, při čemž bude často účelné prapor rozdělit po částech do jednotlivých rajónů.

2. Organizace protivzdušné obrany v soudobé obranné operaci

a) K zvýšení účinnosti PVO je nezbytné vytvořit v rámci frontu, armády a svazků jednotnou organizaci PVO. Ve způsobu uskutečnění tohoto opatření se však projeví dva odlišné názory:

První názor: Vytvořit ze všech prostředků PVO i z protiletadlového dělostřelectva, stíhacího letectva a radiotechnického vojska samostatné vojsko protivzdušné obrany. Náčelníky PVO na příslušných stupních by byli velitelé vojsk PVO.

Druhý názor: Vyjmout protiletadlové dělostřelectvo z podřízenosti velitelů dělostřelectva a vytvořit z něho samostatný druh vojska. u frontu byl náčelník PVO podřízen veliteli letecké armády a podléhalo mu stíhací letectvo určené k PVO, protiletadlové dělostřelectvo (LPD)

a radiotechnické vojsko (RTV). U vševojskové armády by náčelníkovi PVO podléhalo PLD, RTV, po případě i část stíhacího letectva určeného k PVO. U svazků pověřit funkcí náčelníka PVO velitele svazku protiletadlového dělostřelectva.

b) K odstranění dosavadní roztržitosti radiotechnických prostředků organisovaných u RTV, PLD a stíhacího letectva vytvořit z nich jednotný systém průzkumu vzdušného prostoru. Včlenit do něho prostředky průzkumu zrakem a prostředky protiradiolokační činnosti.

K navádění stíhacího letectva využít jednotného systému průzkumu vzdušného prostoru a prostředků velení PVO sloučením vyhodnocovacích středisek radiotechnického vojska s velitelskými stanovišti PVO frontu a armády.

Zrušit jednotnou síť protiletadlového dělostřelectva, ponechat dosavadní síť PVO doplněnou zjednodušeným kódováním pro potřeby všech prostředků PVO.

c) V diskusi o použití protiletadlového dělostřelectva v obranné operaci armády bylo dosaženo těchto závěrů:

Vzhledem k tomu, že při současných rychlostech nepřátelského letectva nemůže stíhací letectvo obránce zajistit účinnou ochranu vojsk na prvním a druhém pásmu, bude těžiště PVO v taktické hloubce obrany spočívat na protiletadlovém dělostřelectvu, protiletadlových raketometech a protiletadlových řízených střelách.

Podle zámyslu pro vedení obranné operace vševojskové armády, jejího operačního učlenění a podle konkrétních možností vlastního protiletadlového dělostřelectva může být použití a uskupení středorážního protiletadlového dělostřelectva (SPLD) toto:

Uskupit SPLD k obraně svazků na prvním a druhém pásmu obrany s většinou sil na tom pásmu, na němž je úsilí armády. Svazky určené k provedení protiúderu zabezpečovat až při přípravě protiúderu manévrem SPLD z druhého pásma obrany. Přitom je nutno mít na mysli, že při rychlosti vzdušných cílů není možností SPLD při jeho zasazení na prvním pásmu plně využito, a bude proto obvykle výhodnější bránit první pásmo obrany malorážním protiletadlovým dělostřelectvem a protiletadlovými raketometry a SPLD rozmístit před druhým pásmem obrany a na něm, po případě i na mezilehlém postavení za druhým pásmem obrany.

Druhé možné řešení je organisovat dvě silné APLDS, z nichž jedna je určena k ochraně vojsk na pásmu, na němž je úsilí armády, a druhá k ochraně svazků protiúderného skupení.

Protiletadlových řízených střel v obranné operaci armády je výhodné použít s důrazem na PVO druhého (třetího) sledu armády. Umisťovat je při tom v taktické hloubce obrany mimo předpokládaný vlom na směru hlavního úderu nepřítele.

3. Organisace, plánování a provedení protipřípravy v obranné operaci armády

V soudobých podmínkách je protipříprava mohutným prostředkem aktivity obránce. Musí být předem plánována a prostorově vymezena. Úspěšně provedená protipříprava může výrazně změnit poměr sil na fron-

tě ve prospěch obránce a obránce může toho v příhodných podmínkách využít k převzetí iniciativy. Protipřipravu plánuje a organizuje front, armádě jsou v ní ukládány dílejší úkoly.

Vedení soudobých útočných operací za masového používání zbraní hromadného ničení umožňuje útočníkovi prolamovat obranu s rozvíváním vojsk z chodu. Svazky nepřítel určení k průlomům mohou se soustřeďovat v hloubce 150 až 200 km od fronty i více, mimo plánovaný směr hlavního úderu. Tyto síly je třeba ničit ihned po jejich zjištění atomovými, chemickými a biologickými zbraněmi, letectvem a řízenými střelami, což bude zpravidla provádět front svými prostředky, a tuto činnost nelze pokládat za protipřipravu.

Protipřiprava bude prováděna do větší hloubky než dosud, až na 50 km od fronty, a to buď na nepřátelská vojska ve výchozím položení k útoku nebo rozvíjející se k útoku.

Cílem protipřipravu bude

- zničit nepřátelské zbraně hromadného ničení (atomové dělostřelectvo, odpalovací základny řízených střel, sklady atomových zbraní, letiště nosičů atomových zbraní a p.), nebyly-li zjištěny a zničeny dříve,

- zničit a narušit systém navádění nepřítel (zaměřování a navádění řízených střel, radiolokační zařízení a p.),

- způsobit nepříteli značné ztráty na živé síle a bojové technice před zahájením průlomů s cílem útok buď zmařit nebo oddálit a zpomalit tempo útoku.

Především je třeba vést úder proti plukům prvního sledu nepřítel a proti divizím druhého sledu (obrněným).

Protipřiprava se provádí před první pásmo obrany. Hlavními prostředky ničení budou zbraně hromadného ničení, letectvo a řízené střely. Dělostřelectvo se zúčastní protipřipravu především z pasivních úseků. Zvláštní manévry dělostřelectva z hloubky obrany k provedení protipřipravu se neuskutečňuje. Provádí-li nepřítel útok z chodu, provede dělostřelectvo protipřipravu formou hromadného přepadu nepřátelských baterií a dále přechází na vedení obranných paléb.

Kromě ničení útočného uskupení nepřítel musí protipřiprava obsáhnout i ničení nepřátelského dělostřelectva bitevním letectvem. Podle názoru letecké sekce musí být zbraně hromadného ničení nepřítel ničeny ihned, jakmile jsou zjištěny, a s jejich ničením nelze čekat na protipřipravu.

Základním předpokladem úspěšné protipřipravu jsou hodnověrné a včasné zprávy. Nejvhodnějším okamžikem k provedení protipřipravu je situace, kdy se proudy svazků připravují k vyrazení z vyčkávacích prostorů, a nejzazším okamžikem, kdy čela proudů nepřátelských divizí jsou na vzdálenost 10 až 15 km od linie fronty.

Protipřiprava musí být provedena v každé denní a noční době a za každého počasí, což vyžaduje včasné a podrobné připravy a vybavení letectva prostředky, jež umožní bombardování i bez viditelnosti cíle.

Z chemických prostředků je nejvhodnější použít na protipřipravu rychle účinkujících otravných látek k zamoření vzduchu a trvalých rychle účinkujících otravných látek.

Protipříprava před druhým pásmem obrany se provádí, je-li obranné úsilí armády na druhém pásmu obrany a nepřítel bude před ním zastaven a nucen organisovat jeho průlom.

K splnění všech úkolů v obraně, zejména k provedení mohutné protipřípravy, potřebuje vševojsková armáda na předpokládaném směru hlavního úderu nepřítele 16 až 18 atomových pum.

4. Protizteče a protiúder v soudobé obranné operaci vševojskové armády

Protizteče a protiúder je třeba plánovat na všech stupních, při čemž jejich provedení bude záviset na konkrétní situaci a na silách útočníka. V soudobé obranné operaci bude často nutné upustit od provedení protizteče a protiúderu druhými sledy (zálohami), přejít na připravené čáře do obrany a vytvořit podmínky k provedení protiúderu starším náčelníkem.

Protizteče a protiúder budou prováděny zpravidla z chodu ve dne i v noci nebo za svítání, dokud je omezena činnost nepřátelského letectva.

Protizteče a protiúder budou nejčastěji vedeny do boku a týlu vklínivšího se nepříteli, ale za použití zbraní hromadného ničení je možno uskutečnit i čelní protiúder.

Cílem protiúderu je obklíčit a zničit proniknuvšího nepřítele a obnovit přední okraj nebo alespoň souvislost obrany. Jsou však možné i dílčí protizteče ve dne i v noci s cílem zpomalit postup nepřítele nebo znovu získat důležitý prostor obrany.

Vševojsková armáda brání důležitý operační směr nemá zpravidla sama dostatek sil a prostředků k provedení samostatného účinného protiúderu. V takovém případě uskutečňuje protiúder v součinnosti se sousední armádou nebo s frontem. Samostatný protiúder může armáda provést buď s omezeným cílem, nebo je-li na podružném směru.

K provedení protiúderu je třeba zásadně plánovat a uskutečňovat jednoduchý a rychlý manévry. Provedení protiúderu musí být připraveno a podporováno mohutnými údery zbraní hromadného ničení, řízených střel, letectva a dělostřelectva.

Při dělostřeleckém zabezpečení protiúderu z chodu je nezbytné boj s nepřátelským dělostřelectvem vést nepřetržitě od okamžiku jeho zjištění a nečekat až na dělostřeleckou přípravu protiúderu. Svazky protiúderného uskupení je třeba předem zesilovat podle konkrétní situace každý asi hodnotou jedné dělostřelecké brigády a k tomu účelu použít především dělostřelecké zálohy armády. Plukovní dělostřelecké skupiny rozvinovat podle potřeby. Předpokládaná potřebná hustota je 40 až 50 hlavní na 1 km fronty.

Délku dělostřelecké přípravy stanovit takovou, aby vojska v jejím průběhu překonala vzdálenost z čáry rozvinutí na bezpečnostní vzdálenost.

V diskusi o úkolech letectva při zabezpečování protiúderu upozornila letecká sekce především na tyto úkoly letectva:

Před provedením protiúderu a v jeho průběhu ničit bezpilotní prostředky vzdušného napadení způsobem lovu. Snížit aktivitu nepřátelského

letectva zaminováním a zamořením nepřátelských letišť. Leteckou přípravu protiúderu plánovat v mnoha variantách a pro všechny způsoby shozu pum. Epicentrum shozu musí být určeno zásadně nejméně 15 minut před vzletem, jeho změna ve vzduchu je možná, ale jen na některou z připravených a propočítaných variant, a to do 8 až 10 minut před shozem. Těžiště činnosti letectva bude zaměřeno zejména na větší cíle v hloubce (druhé sledy, zálohy), ale hlavní úsilí jeho činnosti zůstává zaměřeno na ničení palebných postavení atomového dělostřelectva a odpalovacích základů řízených střel.

Při organizaci spojení za protiúderu bude pozornost spojovacího vojska zaměřena na zabezpečení spojení pro velení svazkům zasazeným do protiúderu z větší hloubky a z chodu. Těmto svazkům je nutno vypomoci spojovacími silami a prostředky armády, především v průběhu jejich přesunu na čáru zasazení.

5. Vedení obranné operace v noci

Pokud jde o hodnocení možností vedení obranné operace v noci, bude soudobá obranná operace vedena ve dne i v noci, při čemž obránce musí být vždy připraven čelit noční útočné činnosti nepřítele a sám bude noční tmy a ztížené možnosti činnosti letectva nepřítele využívat především k zásobování a odsunům, k zřizování a úpravě cest, k ženijnímu budování obrany, k uskutečnění nutného manévru záloh a druhého (třetího) sledu a k protiztečím a protiúderům. Výhody nočního boje jsou na straně obránce, a to předpokládá, že noční akce budou podrobně plánovány a zabezpečeny. Protizteče s omezeným cílem mohou být podniknuty bez osvětlení bojiště nebo jen se světelným vytyčením směrů, rozhraní a cílů. Protiúder v noci může být uskutečněn jen s předem připraveným osvětlením bojiště.

6. Maskování

Tak důležité činnosti, jako je maskování v soudobých bojových podmínkách, není věnována náležitá pozornost.

K odstranění tohoto nedostatku bylo navrženo

- urychleně vydat všeobecný předpis o maskování pro druhy vojsk,
- opatřit veškerou bojovou techniku deformačními nátěry,
- zavést jednoduchý typ ochranných plachet na bojovou techniku,
- zavést do výstroje takové maskovací sítě, jež nepotřebují doplňků trávy, kletí atd.,
- zaměřit se na vývoj takových dýmotvorných prostředků neškodných lidskému organismu, jež budou maskovat i před radiolokačním pozorováním,
- stanovit bojovou techniku operačního významu (odpalovací rampy, radiolokátory a p.) a vyvinout jejich makety schopné přesunu vlastní silou. Omezit makety ostatní bojové techniky na několik základních druhů (tanky, letadla, děla, raketometry), konstruovat je jako maximálně dělitelné a schopné vleku. Ostatní makety řešit z místního materiálu samými vojsky,

— kontrolu maskování učinit součástí pravidelných kontrol u vojsk a předmětem hodnocení při cvičení s vojsky.

Při organizaci operačního maskování v soudobé obranné operaci se zaměřit především

— na klamná opatření a maskování přípravy a provedení proti-úderu,

— na maskování vlastních prostředků atomového napadení,

— na zamaskování radiolokačního systému,

— na zamaskování orgánů velení.

7. Některé závěry ze sekce materiálně technického zabezpečení

V diskusi o otázkách zdravotnického zabezpečení obranné operace armády dospěla sekce k závěru, že by operační oddělení štábu armády mělo při zpracování plánu ochrany proti zbraňím hromadného ničení zároveň vypracovat předběžné vyhodnocení ztrát, aby zdravotnická služba mohla připravit účinná reálná opatření. Mimo to je třeba snížit počet zdravotnického zařízení armády a zaměřit se na intensivnější odsun do frontových zařízení. V diskusi se ukázalo, že po stránce národohospodářské je výhodnější postavit proud autobusů, než kolektor chirurgických nemocnic s příslušnou kapacitou lůžek.

Po diskusi o otázkách ženijního zabezpečení armádního týlu navrhla, aby byla přezkoušena funkce a úloha armádní zásobovací základny v soudobých podmínkách boje a zkoumána možnost zásobování systémem čelních oddělení. Dále doporučeno, aby byl vypracován návrh skládacího úkrytu pro potřeby týlu pro část zásob munice, PHM, pro ob- vaziště a nemocnice. Pro urychlené zásobování benzinem zavést přísun rovnou z výroby v baňkách z umělé hmoty.

Při řešení otázek technického zabezpečení bylo navrženo vybavit tažná vozidla také montážními a demontážními prostředky, autogenním svařovacím aparátem, hydraulickými zvedáky, soupřavou jednoduchých náhradních součástí, aby byly s to zajistit nejrychlejší pomoc poškozeným vozidlům na místě. Bylo navrženo reorganizovat nynější automobilní dílny tak, aby se zvětšila jejich kapacita a zvýšila možnost stupně oprav a při tom bylo je možno dělit na osy postupu útvarů. Dále bylo navrženo soustředit dílenskou službu automobilovou a tankovou do jednoho útvaru se společným velením a odlehčit divisím tím, že jim budou ponechány jen opravy pomocí výměny agregátů, a všechny ostatní opravy přesunout na armádní a frontové dílny.

8. Na základě jednání o možnostech zdokonalení bojové techniky pokládám za nutné uvést tyto konkrétní návrhy:

Dělostřelecká bojová technika

Zvýšení dostřelu klasických děl je možno, při zachování dosavadní váhy děla nebo i při jejím snížení, dosáhnout vhodnější volbou a úpravou hnací náplně, po případě zlepšenou konstrukcí hlavně a použitím účinnějších ústových brzd.

Snížení váhy bezzakluzových děl je možno dosáhnout použitím lehkého nebo náhradního materiálu u málo namáhaných skupin zbraní.

Zvýšení účinku tříštivotrhavých granátů lze dosáhnout zvýšením trhací náplně, zmenšením tloušťky stěny při volbě lepší muniční oceli a prodloužením délky střely k optimálním mezím. U časovacích granátů je možno zvýšit účinek použitím elektronových zapalovačů.

K zdokonalení osvětlování bojiště bude prospěšné nahradit osvětlovací granáty osvětlovacími raketami opatřenými padáky. U raket nejsme omezeni ráží, a tím ani velikostí světlice a použití padáku prodlouží dobu osvětlení až na několik minut. Navíc ještě výroba raket je podstatně jednodušší a lacinější.

Bojová technika radiotechnického vojska

Vybavit radiolokační prostředky obvody proti rušení, překrývající co možná nejvyšší kmitočtové pásmo. Podstatně zvýšit mobilnost a pohotovost radiolokačních prostředků. Zdokonalit identifikační systém pomocí barevné selekce. Zavést dálkový přenos radiolokačního obrazu s využitím promítání těchto obrazů na společný vyhodnocovací stůl a k dodávání informací o cílech. Vyvinout vyhodnocovací střediska a operační sály náčelníků PVO, především po stránce spojovací.

Letecká bojová technika

K úspěšnému plnění úkolů letectva v boji s nepřátelským letectvem jeví se nezbytné zvýšit dolet všech letounů bojového letectva a vyřešit problém raketové výzbroje typu vzduch — vzduch. Dále je třeba prozkoumat nové způsoby navádění stíhacího letectva zavedením matematických počítačích strojů a automatisace. Je nutno podrobit zkoumání výrobu dosavadních a zavádění výroby nových typů letounů s hlediska jejich morálního opotřebení.

Ženíjní bojová technika

Podstatně zvýšené úkoly ženijního zabezpečení kladou i zvýšené nároky na vývoj výkonné ženijní techniky. Dosavadní pásové buldozery nestačí tempu postupu vojsk, a proto je třeba se zaměřit na zavedení buldozerů na mamutích pneumatikách. Zvláště naléhavá je potřeba urychlené modernisace parku ženijních strojů používaných k mechanisaci rychlé úpravy a zřizování cest a pomocných cest, a to zejména pneumatických a vibračních válců, nakládacích a sklopných aut, kropicích aut se samonassávacím zařízením a pojízdných drtíren šterku a drtí. V souvislosti s tím je nutno usilovat o typisací zařízení lomů a drtíren a rozsáhlejší zavádění pojízdných drtíren v civilním sektoru. Zároveň je nutno se vážně zabývat otázkou vytvoření předpokladů pro využití nových hmot k zpevnění neúnosných cest a letištních ploch a nových technologických postupů. Vyřešení této otázky by bylo do značné míry urychleno zřízením vědeckovýzkumného pracoviště na ženijní fakultě. Rovněž dosavadní mostový materiál je předurčen především pro stavbu pontonových mostů a nehodí se k přemostování úzkých překážek typických pro střední a západní Evropu. Je nutno se zabývat otázkou zavedení mostového materiálu pro přemostování překážek bez mezilehlých podpor a na nehybných podporách a dále zavést předepsaný materiál pro stavbu ponořených mostů v soudobých podmínkách tak hojně používaných.

Spojovací technika

Při řešení otázky ochrany vlastního radiového spojení proti rušení nepřítelem byly vysloveny požadavky používat telegrafie jako hlavního druhu provozu, po případě i využitím Hellova telegrafu, zavést nejvhodnější šířky přenášeného pásma a u telefonie jednoho postranního pásma, podstatně zvýšit výkon vyslačů a zvýšit směrovost anténních systémů. V souvislosti s otázkou komplexního využívání technických pojmů, a to telefonních a dálkopisných, byl vznesen požadavek na přizpůsobení dálkopisu telefonnímu provozu přechodem na systém tónové telegrafie. K umožnění přechodu z radiových sítí na sítě směrové a linkové a opačně je třeba zavést do výzbroje spojovacích jednotek silné duplexní VKV radiové stanice a vyřešit otázku návěštění a vyrovnávání úrovní. Kromě toho bylo konstatováno, že u převážné většiny našich pojmů je třeba se zaměřit na jejich miniaturisaci a také na miniaturisaci zdrojů a na zlepšení přenosových vlastností vedení.

Chemická sekce navrhla, aby byl do vojsk zaveden nový typ indikátoru, jehož princip byl navržen VTA AZ.

Dále doporučila zvýšit mechanisaci míst speciální očisty a vývoj nových druhů technických odmořovacích látek a využití páry. Kromě toho je nutno usměrnit vývoj k tomu, aby byly vyráběny nové odmořovací a desaktivací látky k provádění částečné speciální očisty a desaktivace bojové techniky a výstroje přímo u vojsk.

Závěr

To je vše, co bylo možno o výsledcích a poznatcích z vojenskovědecké konference VTA AZ v značně omezeném rozsahu napsat. Těm, kdo se chtějí podrobněji seznámit s materiálem projednávaným na konferenci, doporučuji, aby si prostudovali zvláštní číslo Sborníku VTA AZ čís. 3/1957. Je celé věnováno konferenci a je k němu přiložena krátká studie příslušníků taktických kateder VTA AZ o nových názorech na organizaci obrany.

Jsem toho názoru, že i tento krátký výtah z jednání a výsledků konference seznámil čtenáře s prací naší akademie a poslouží jako studijní pramen pro ty, kdo se zabývají otázkami soudobé obrany.

**Podle materiálu vojenskovědecké konference zpracoval plukovník
Jaroslav Mašek**